

Registerblad

Datum: Naturvårdsverkets beslut 2000-02-07

Område av riksintresse för naturvård i Skåne län

Områdesnummer: N 73

Områdesnamn: Hörupsåsen

Kommun: Ystads och Simrishamns kommuner

Kartblad:

Topografisk karta: 013/023; 2D Tomelilla SO
024; 2D Tomelilla NO

Ekonomisk karta: 01397; 1D9h Glemminge
01398; 1D9i Löderup
02309; 2D0j Hammanhög
02400; 2E0a Glimmingehus

Area: 917 ha

Naturgeografisk region/ kust- och havsregion:

7 Skånes sediment- och horstområde

Regionindelning av sjöar och vattendrag:

Avrinningsområde 88/89, mellan Helge ån och Nybroån,
89 Nybroån

Agrara kulturlandskaps- regioner:

1 Sydvästskånes slätt- och backlandskap

Landskapsformer, områdestyper i kust- och havsområden:

Slätt, med lägre relativ höjd än 20 m

Riksvärde

Geovetenskap	Ås	
--------------	----	--

Värdeomdöme

Rullstensås.

Huvudkriterier

A, C.

Förutsättningar för bevarande

- Ingen täktverksamhet eller schaktning får skada formationen.

Säkerställande

- Delområde b) berör riksintresse för kulturmiljövård nr KL 2.

Områdets huvuddrag

Hörupåsen löper från Köpinge backar åt öster och svänger sedan åt nordost och norr upp mot Ö Tommarp-Järrestad. Kallas i den nordöstra delen också för Vallbyåsen. Med undantag för mindre uppehåll utgör den ett sammanhängande isälvsstråk i en båge nästan parallell med kusten, 5-6 km innanför nuvarande kustlinje. Riksintresset består av två delområden, dels området mellan Glemmingebro och gamla länsgränsen vid Hörup, dels ett område vid Vallby. (Delarna kring dels Borrby, dels Bolshög – Tommarp ingår inte pga åsformationen skadats).

Delområde a)

Från Glemmingebro till gamla länsgränsen är det dominerande intrycket flacka, långsträckta grusplatåer som delvis är moränöverlagrade. Inom området finns även delar av en mindre getryggsformad ås.

Delområde b)

Åsdelen vid Vallby utgör ett andra delområde. Avsnittet mellan Rogamad och Lunnamöllan är särskilt väl utbildad. De mjuka kullarna upptages av betesmarker. Dalgången kring Lunnasjöbäcken väster om Glimmingehus ingår i området. Åsen har stor betydelse för tolkningen och förståelsen av deglaciationsförloppet i sydöstra Skåne. Från Borrby till Ö Tommarp-Järrestad, utgjordes isälvsavlagringen huvudsakligen av en getryggsås med mindre avbrott för bredryggiga bildningar. Runt getryggsåsen fanns ett kuperat landskap och bitvis flacka isälvsavlagringar.

Materialet utgörs huvudsakligen av isälvsgrus och sand. Kvalitetsmässigt utgörs en stor andel av gruset av alun- och lerskiffer. Bortsett från Kåsebergaåsen och Köpingebackar utgör Hörupåsen den enda pregnanta sammanhängande positiva landformen i området av isälvsmaterial

Referenser

- Grönwall, K. A. 1896: Kritblock från sydöstra Skåne. Geologiska fören. i Stockholm förh. 18.
- Holst, N. O. 1892: Beskrifning till kartbladet Simrishamn. SGU Ser Aa 109.
- Hägg, R. 1954: Die Mollusken und Brachiopoden der Schwedischen Kreide. 4: Die Kammilaten - und Macionaten-Kreide des Ystad-Gebietes. SGU Ser. Ca535.
- Moberg, C. 1895: Beskrifning till kartbladet Sandhammaren. SGU Ser. Aa
- Daniel, E., 1986: Beskrivning till jordartskartorna Tomelilla SO/Simrishamn SV, Ystad NO/Örnahusen NV. Sveriges geologiska undersökning, ser. Ae nr 65–66.